

Ročník IV, Sezona 2004/2005, číslo 1

Redakčníček

Milí přátelé,
po delší odmlce dostáváte do rukou opět nové vydání občasníku Heřmánek. Přináší v obvykle nepravidelném rytmu něco zpráv z Broumova a nabídku aktivit, které se chystají do budoucna. Vychází péčí domácích členů Heřmánekovickeho farního bratrstva – volného sdružení přátel a pomocníků, které se vytvořilo okolo projektu pokoušejícího se proměnit historickou budovu bývalé fary v Heřmánekovicích na místo vhodné k setkávání lidí a k zapojení jejich nápadů či myšlenek a manuálních dovedností. Jako každé lidské snažení tak i dění heřmánekovicke a potažmo broumovské procházelo obdobími vzepjetí, časem oddechu a také chvílemi zkoušek a promyšlení cesty do budoucna. Protože spící bílá krajina za okny, příjemné teplé přišerí dlouhých večerů v našich obydlích i nynější období svátků vánočních a uzavírání starého roku je vždy dobrou možností k přemítání, nabízíme, kromě obvyklého výčtu událostí uplynulých i těch před námi také malé „ohledání“ původních idejí, se kterými se rodilo broumovské snažení i toto neformální farní společenství. A tak tento Heřmánek, přicházející právě v čas kouzelného období zrodu nových nadějí a světla, může být snad i pro vás příspěvkem k zamyšlení nebo podnětem k přemítání, případně povzbuzením pro vlastní předsevzaté činy v budoucnosti.

S přáním naplněného hledání zrozeného světla času Vánočního Vás zdraví

Mojmír Poláček a spol.

Ohlédnutí zpět

Pro ty z vás, kteří jste nestihli v letošním létě ani jedno heřmánekovicke setkání je zde krátká rekapitulace aktivit.

Stavební obnova

Protože se nepodařilo do prázdnin 2004 získat žádný grantový příspěvek na podporu financování rekonstrukčních prací ustal tuto sezónu na faře téměř veškerý stavební ruch. Ještě z jara, v naději na nějaké drobné peníze, o které jsme žádali u našeho krajského úřadu (podány dvě grantové žádosti), zazdili naši dvorní zedníci Jura a Tolja dvě traverzy do místa budoucího vchodu ze strany kostela. Následovat mělo osazení slíbeného pískovcového ostění pro dvojkřídlé barokní dveře, které jsme získali z fary v Čučicích. Původní plán totiž počítal s úpravou zadních, dosud provizorně využívaných prostor zastřešeného dvorku jako nové předsíně a šatny. První problém věštící další potíže nastal s pískovcem, který se nakonec ukázal být nevhodným. Po té zvolená vyčkávací strategie se ukázala jako prospěšná, protože peníze skutečně nedorazily a kasička Collegia by další úpravy neunesla. Před příchodem prvních jarních hostů jsme toliko osadili nový splachovací záchod a dvě umývadla do někdejší průchozí chodbičky ke stájím – současné dřevárce. Děti z waldorfské třetí

třídy přijely v květnu pomoci se zbořením a znovupostavením části nové přčky ve sklepech,

HEŘMÁNOK

časopis

kterou pak o prázdninách dohotovil nám vždy věrný pan řídící Němeček. Podzemní části dvora už tak nyní chybí jen jedna příčka, jinak jsou definitivně zabezpečené proti destrukci.

Celé letošní obnovovací úsilí vyvrcholilo v srpnu Fáráním za účasti sourozenců Rambouskových, Martina Zemana a Tomáše Richtera. Dokončeno bylo

odvodnění západní části obvodové zdi a sklepa, opravena související okapová kanalizace a završeny terénní úpravy před dříve opravenou zdí sklepů. Důkladná rekonstrukce střechy se zdá být zatím v nedohlednu a tak bylo zapotřebí nově zabezpečit kvalitnější lepenkou dříve opravený úsek nad hlavním vchodem. Při té příležitosti jsme opět nahradili některé vypadené šablony záplatami, což zpravidla představuje zajímavé akrobatické číslo na hřebenu střechy. Došlo také na oblíbené „holčičiny“, kterých si letos osamocená Hana Rambousková užila ve formě

opalování dveří a jejich následných nátěrů opravdu do syta. Ač se to zdá jako nic, i tyto drobnosti stály dobrých 30 000 korun.

Jak vidět z uvedeného museli jsme letos rezignovat na tradiční dobrovolnický pracovní tábor. Jednak pro nedostatek prostředků pro zajištění jejich pobytu a pak také proto, že řada akutních kampaňovitých prací vhodných pro brigádníky je za námi. To co zbývá jsou

spíše odborné činnosti pro zedníky, instalatéry, pokrývače a tak podobně. Nicméně i tady snad není ještě všemu úplný konec.

Broumovské Bystření 2004

Tento název, shrnující každoroční prázdninové dění na faře v Heřmánkovicích, se objevil v záhlaví propagačních materiálů Collegia již po třetí. Některé části se pravidelně opakují, jiné zařazujeme nově a jako by na zkoušku. Všechny akce však spojuje snaha využít příjemné prostředí Heřmánkovic a Broumova k letnímu pobytu převážně mladých lidí a nabídnout nejrůznější vzdělávací, kulturní nebo prožitkové formy trávení prázdninového času.

Letní tvořeníčko

Počátek prázdnin patří nejmenším školákům, kterých se letos sešlo tolik, že jsme byli

nuceni některé odmítat. Tvořivý program pro skupinu dvaceti dětí vymýšlela Dáša Zbořilová, která však dlouho nemohla sehnat vhodné partnery, kteří by s celým pobytům a jeho naplněním pomohli. Nakonec se vystřídali v této roli celkem tři studenti (Terka Matlová, Alžběta Šubrtová a Jirka Zeman) a bylo dobře, že se mohli prostřídat. Počasí totiž bylo příkladně mizerné, obvyklé radosti léta jako koupání nebo náročnější hry v terénu se nemohly uskutečnit pro množství srážek a je doprovázející chládek. Takže postupně onemocněli jak pomocníci, tak některé děti. Vše nakonec zachraňovala babička Zbořilová, která byla vždy po ruce s pomocí a svojí laskavou náručí. To tehdy, když k se k nevládnému počasí z ničeho nic přidal třeba stesk po rodičích nebo jiné patálie. Přese všechny trampoty se však

HEŘMÁNOK

časopis

zdálo, že o příštích prázdninách nebude opět o zájemce nouze, někteří si pykali svoje místečko již při odjezdu domů.

Hudební radovánky

Drobotina byla střídána na faře většími školáky. Jádro tvořila Fouklata z Brna, které doplnili do celkového počtu další hudebníci z různých koutů naší země. Skupině zdárně veleli Ondra Mikušek, Mojmír Poláček a Petra Walsbergerová. Společně pak po čtrnáct dní celá patnáctičlenná parta střídavě studovala převážně středověký hudební repertoár a

vyráběla hudební nástroje. Zde byly nejvíce v kurzu xylofony zahrnující zpravidla jednu oktávu, starší kluci se pustili do bubnů. Ukázalo se, že pro mnohé hudebníky, zvláště mladší, byla soustředěná práce, třebaš při dlabání korpusu či přesném osazování kamenů nadměrnou zátěží, a tak dovedení výrobků do konečného znějícího tvaru znamenalo velké úsilí nejen pro ně, ale také pro vedoucí. Naopak byl obdivuhodný zápal bubnostrůjců, kteří museli zvládnout jak technologii obrobení dutého kmene, tak i práci s kůží a výrobu paliček. Nakonec však téměř všichni s radostí odváželi svůj nástroj domů, když jej ještě v předvečer odjezdu mohli slavnostně předvést na závěrečném veřejném koncertu v kostelíku ve Zdoňově.

Přestože se jednalo o částečně nově koncipovaný letní pobyt zdálo se, že pro mnohé byl užitečný jak získáním nových manuálních dovedností, tak především možností prověřit svoje hráčské dovednosti v konfrontaci s vrstevníky.

Broumovské léta hrátky

Závěrečný koncert předchozího pobytu starších školáků byl již zároveň slavnostním otevřením letos prvního zkušebního ročníku festivalu hudby, divadla, dokumentárního filmu, výtvarné tvorby a toulek krajinou Broumova. Do vínku dostal název Brou-

movské léta hrátky a zdá se, že to bylo šťastné pojmenování. Poněkud nezávazný letní čas je jakoby předurčen pro trochu požívačné přebírání nabídky k prožití zajímavých prázdnin nebo dovolené. Je to doba, kdy každý trochu toužíme vystoupit k každodenního pravidelného rytmu a kdy máme chuť bez hlubokého promýšlení zkusit to či ono, nechat se nalákat, překvapit. A kdy je také možné se zastavit, nechat se zmámit letním vedrem k přemítání či v chládku nechat spočinout mysl v lázni kouzelných tónů nebo zrak upřít k lákavé krajinné scénérii. Záměrem nás organizátorů bylo přilákat za takovým nebo podobným účelem na Broumovsko především všechny ty, kteří se v minulosti

nějak podíleli na znovuoživení bývalé heřmánkovičské fary a kteří by po letech fyzického lopotění přivítali trochu oddechový, avšak přesto inspirativní pobyt. Program mohl nabídnout celkem 10 koncertů, jedno divadelní představení, dvě výstavy, dvě přednášky a výtvarnou i rukodělnou dílnu. Výběr pozvaných účinkujících byl limitován jako obyčejně rozpočtem – tedy především ochotou účinkujících hrát maximálně za úhrady cesty a pobytu. I tak bylo zapotřebí vynaložit částku téměř 50 tisíc korun, se kterou pomohl částečně grant z Krajského úřadu, něco málo Město Broumov a zbytek Hobra pana Školníka a

Nadace VIA. Fara samozřejmě nemohla svou kapacitou postačit všem zájemcům, takže bylo zapotřebí použít nejen podkroví ve stodole, pozemek za farou k postavení stanů, ale také hostinské prostory v domku v Klášterní zahradě.

HEŘMÁNKOV

časopis

Soudě podle návštěvnosti pořadů – ty se odbyvaly převážně ve farní stodole přeměněné na koncertně-divadelně-výstavní prostor – a také podle ohlasů stálých i občasných hostů se Broumovské léta hrátky vydařily. Své příznivce si získaly i každodenní noční projekce z festivalu Jeden svět. Pro pozdní hodinu se jich účastnili již skoro výhradně jen domácí, ale protože šlo vesměs o zajímavá témata, diskutovalo se někdy o nich ještě druhý den při společné snídani. Úspěch zkušebního prvního ročníku je samozřejmě zároveň voláním po pokračování v létě 2005. Ale o tom už na jiném místě. Na konec je třeba vyslovit díky nejen těm, kteří finančně podpořili celé dění, ale také hostům, kteří nepřijeli jen jako konzumenti, ale současně pomohli s organizací a servisem pro účinkující i další hosty. To byl velmi povzbudivý rys celého snažení, protože na skutečně dokonale zajištěný kulturní festival bychom pravděpodobně nezískali nikdy dostatek prostředků. A konec konců nejde jen pouhou přehlídku, spíše také o setkání lidí, kteří jsou ochotni být nejen pouhými příjemci, ale dokáží pro věc i něco udělat.

Zapadlými cestami minulosti

Zdá se to neuvěřitelné, ale je to tak. Tento projekt je patrně nejstarším, který Collegium na Broumovsku uskutečňuje. Jedná se o dokumentaci malých sakrálních památek v krajině. Započal prvním terénním průzkumem již v roce 1999 a letos se tedy sjeli milovníci křížů, světeckých soch a kapliček k další práci už po šesté. Pravda – byla i léta hubená, kdy se zdálo, že prvotní snažení bude v budoucnu vzpomenu jen několika šanony fotografií a dokumentačních listů. Ale vloni se podařilo získat pro Broumovsko Radku Lomičkovou a Honzu Rückla a taky Kačenku Zilynskou a vše dostalo novou dynamiku. Tihle studenti byli látkou skutečně zasaženi. Takže již od jara 2004 jsme společně připravovali velkolepý projekt podrobné plošné dokumentace, který chtěl původně zahrnout i další stavby, postihnout vývoj a změny zdejších sídel v krajině, přírodu a tak podobně. Vyhlásili jsme „konkurz“ na spolupracovníky

a skutečně se přihlásilo asi 15 lidí. Téměř jsme propadli euforii. Jak to bývá – někteří se skutečně jen přihlásili, jiní přišli na první jednu nebo dvě schůzky a nakonec se ztratili, ale nakonec se podařilo získat přece jen tři nové věrné duše, které – kromě starého „kádrů“ koncem srpna samostatně obývaly faru a vyrazily do krajiny za poznáním. Jistě si řeknete – o čem se dá vlastně bádát, když už to trvá tak dlouho? Je to zajímavé, ale nacházíme jednak ještě řadu nových objektů, které jsme při našem terénním průzkumu v letech minulých jaksi přehlédli, mnoho věci nyní můžeme studovat odborněji, protože noví aktivisté mají uměnovědnou a jazykovou kvalifikaci a tak dokáží dešifrovat ledacos z toho, co předchozím dobrovolníkům uniklo. Do našeho týmu jsme též získali kovaného programátora Jakuba Neubauera, který nahradil už trochu problematickou databázi MS Access vlastním produktem, který umožňuje pružněji reagovat na nové požadavky dokumentačního týmu a také absorbovat obrázky, které nyní zhotovujeme konečně digitálně. Naše

„projektová rada“ si usmyslela připravit na prázdniny 2005 první výstavu badatelských výstupů z Heřmánkovic a také již ověřenou a odborně zpracovanou sadu dat některých katastrů vystavit na internetu. Přese všechna personální omezení, která stále máme, jsme pro další vrstvu práce získali staronovou příznavkyni Hanku Hermovou, která společně s Evou Bílkovou zkoumají staré mapy a zaniklé cesty i stavby, které nám pomohou lépe porozumět umístění některých křížů a dalších objektů v krajině kolem Heřmánkovic. Silně pomohl i „externí spolupracovník“ Jirka Vochomůrka, který nezávisle v rámci své bakalářské práce zpracoval katastr Božanova a Martínkovic včetně excerptce historických pramenů. Zkrátka podnětů či nápadů je více, než stačíme skromnými silami

Starší novinky

Přestože se vzdálenému pozorovateli jistě zdá, že ohniskem všeho dění na Broumovsku jsou prázdniny, není tomu tak docela. Stejně jako v životech všech ostatních se ty všední dny se svými starostmi a událostmi jaksi nepočítají, tak se může jevit z dále, že počínaje prvním zářím tu chcipl pes. Kromě běžných pracovních povinností se snažíme i v mimosezónní době obohatit naše zdejší žití o mimořádné chvíle setkávání a vzájemného sdílení.

Moštování

Tradiční jsou již Slavnosti jablečného moku, které jsme importovali za vzorového Brna. Letos vyšel vhodný termín až na druhou říjnovou sobotu a vskutku to nebyl dobrý čas. Jako z udělání zrovna celý den pěkně lilo jako už ne dlouhou dobu předtím – a jak se ukázalo, tak ani potom. Podstatná část prací se tedy odbyvala ve stodole za hojně účasti místních přátel i dětí z pražské waldorfské školy, které přijely okouknout naši technologii. Nicméně znalci vědí, že vytlačit vodu z vodovodu do stodoly je zatím pro nás technicky nemožné, takže všechna jablka nejprve prošla umývací linkou v kryté zadním traktu fary, po té byla přeložena na kolečka a převezena ke šroáku do stodoly. Protože ovoce bylo snad půl tuny, muselo se jet skutečně mnohokrát a tak se přihodilo, že v podvečer byl svah pod stodolou jako učiněná klouzačka. Odcházející hosté se museli za houstnoucího šera doslova plížit velkým obloukem pod stromy, aby bez pádu do bahna mohli pokračovat do svých domovů. Moštu se jako obvykle vytlačilo velké kvantum a také – jako vždy – nikdo díky neustálé konzumaci a průběžnému odběru postupně odcházejícími hosty nebyl schopen říci, jestli jej bylo 100 nebo 200 litrů. Ale tak nějak to vycházelo. Děti, které ovšem měly závislost mezi vahou přivezených jablek a množstvím vylisovaného moštu nějak početně zpracovat nemohly dostát svému úkolu a velmi brzo je nebylo vidět ani u kliky šrotáku, ani u lisu. Půdní prostory stodoly a sousedící hřbitov byly neodolatelným

lákadlem v kombinaci s jejich pražskou nevyžitostí. O to větší dík patří dospělým vytrvalcům, kteří nás v tom nenechali a obětavě šrotovali a lisovali hluboce do večera skutečně „do posledního jablka“.

Klub milců Broumovska

V říjnu jsme také nastarovali zcela veřejné působení Klubu milců Broumovska. Pořádáme nyní dvakrát do měsíce vždy ve čtvrtek večer drobné tematické povídky z místopisu či historie Broumovska. Zatím pět uskutečněných programů bylo docela slušně navštíveno, což nás organizátory docela těší a povzbuzuje do dalšího pokračování po mírné vánoční odmlce. Zatím jsme přece jen na začátku, takže se sice ještě nejedná o pravé neformální klubové setkávání, ale považujeme docela za úspěch, že jsme našli nějakou rovinu společného zájmu, který se na rozdíl od řady jiných aktivit nejvíce starousedlíkům jako cizí nebo nepatřičné.

Součástí je vždy také pravidelný hudební vstup zabezpečovaný ne příliš rozsáhlou členskou základnou naší Broumovské hudební společnosti (oslabené výrazně o Hanu Rambouskovou, která studijně dezertovala do Brna). S potěšením bychom na tomto fóru také časem uvítali nějaké nebroumovské podněty – Brňáci by s chloubou mohli vykládat třeba o svých studánkách nebo památkách v Masarykově lese. Kult vody a umně spravovaných lesních zákoutí jsou v tomto kraji docela vzácností a nevidanou věcí. Ačkoliv jsme se již snažili otvíráním studánek a drobnou péčí o probuzení zasloužené pozornosti této krásné součásti naší „lesní kultury“, máme toho oproti proslavenému Lesnickému slavnině hodně co

HERMÁNOK

časopis

dohánět. A Pražáci by jistě našli nějaké zajímavé téma – hosté jsou totiž velice vítáni.

A přece něco navíc!

Přece jen se můžeme v Broumově pochlubit něčím více, co jsme neimportovali z Brna a co vzniklo skutečně z místních reálií a jejich podnětů. A to už se ani nechlubíme adventními slavnostmi s dílnami a tvořením, které se staly tradiční součástí prvního adventního víkendu.

Adventní světlo

Již třetí zimu využíváme opravený altán ve zdejší Schrollově parku (pro méně znalé je to ten park, který za zdí sousedí s Klášterní zahradou) pro adventní světýlka. Každý večer tu totiž náš věrný pomocník, tesař v penzi Honza Hlaváček rozžehuje svíčky jak na adventním věnci zde instalovaném, tak v řadě dalších lucerniček a letos také v keramickém, dětmi za asistence Dáši Zbořilové, vlastnoručně vyhotoveném betlému. K tomu vzduchem plachtí namalovaní andělé, voní jedlové chvojí a houstnoucím zimním šerem se line krásný zpěv. Každou neděli v půl páté se tu totiž sejdou hudebníci a jejich rodiče či jen náhodní chodci a za zvuku adventních písniček se vykouzlí světýlko na další ze čtyř adventních svící. K tomu se připojí nějaký zajímavý příběh při kterém nikomu na chvíli nevadí, že venku víří sněhové vločky a mráz trochu zalézá pod rukavice. Mladí flétnisté hrají jako o život a podobně náruživě zpívá i paní Piňosová. Pravda – první rok jsme u toho byli skoro sami, ale letošní závěrečná čtvrtá adventní neděle už přilákala dobrou padesátku lidí. Také naše hudební produkce jsou oproti skromným „amazonským“ začátkům přece jen o znatelnou píi kvalitnější. A ku podivu – skoro všechny Amazonky (tedy dívčí část Dětského uměleckého bratrstva) se pravidelně účastní také. Takže pokud by Vás něco podobného inspirovalo, tak vám z Broumova rádi zapůjčíme naše provozací a autorská práva!

Zpívánky štědrého dne

Podobně – a dokonce již letos po čtvrté – budeme nabízet broumovákům Zpívánky štědrého dne. Za pomoci silných mužů – letos bratrů Rambouskových - vyvlečeme z klášterní

zahrady náš varhanní pozitiv, pozveme všechny zdatné zpěváky a hudebníky, kteří jsou ochotni spolupracovat a nebojí se vystoupit na veřejnosti a na Štědrý den během dopoledních dvou hodiněk přezpíváme postupně ve vestibulu městského divadla snad všechny písničky, které máme v zásobě a ve zpěvnících. Takto vypořádání s rozsáhlým hudebním materiálem si předáme drobné dárky, stiskneme vzájemně ruce spolu s osobním blahopřáním a rozejdeme se do svých rodin. A jsme navíc rádi, že se nám podařilo něco, co už třebas v Brně nebylo možné. Tady to má každý na náměstí vlastně kousek, takže žádné výmluvy nemohou platit.

Po loňské zkušenosti vynecháváme letošní vánoční nevalnou hromádku, protože účast byla nepřiměřená naší snaze o vytopení farních prostor. Dům – respektive jeho kamenné zdivo sobrovskou akumulací schopností, jakkoliv již v zásadě opraven, přece jen těžce nese

Blízkohled

Trochu smutnější časy zavládnou po Novém roce. V chystané iniciativě s dětskou Tříkrálovou koledou nás předběhla zdejší odbočka Charity. A škemrat nadvakrát se skutečně už jaksi „nehodí“, ač máme kolem sebe jistě řadu hudebně schopných koledníků. K masopustnímu veselí jsme zase nenašli vhodně veselou skupinu odvázaných kompiců a tak rej masek schováváme na příznivější časy.

Nevalná hromádka HFB 26. března 2005

Ale od začátku postní doby je k velikonočům už jenom skutečně krůček a to je také čas prvního možného výletu do krajiny. Náš program začíná tradičně na Zelený čtvrtek dílnami a zpíváním 24. března a končí velikonočním pondělím. Proto již dnes rezervujte tyto dny pro návštěvu Broumova – pochopitelně ještě s čepicemi a rukavicemi. Tradiční Nevalná hromádka se uskuteční na Bílou sobotu 26. března na faře. Bližší instrukce zašleme přihlášeným účastníkům nebo sdělíme telefonicky.

Májové procesí Sobota 7. května 2005

HERMÁNOK

časopis

Po loňské zkušenosti s putováním do Vamberic už s předstihem zveme všechny poutníky, kteří by si to chtěli také vyzkoušet. Cesta je to věru pěkná a zajímavá. Velmi chybělo společné sborové zpívání, protože v zástupech převažovali nepěvci a panu faráři Kuličkovi zvláště v poslední fázi už příliš do zpěvu nebylo. Přišly by ke slovu opět přenosné nástroje, protože vézt varhany je z technických důvodů na této trase těžko možné. Pokud by jste si chtěli pobyt prodloužit o dny předcházející nebo následující, naše hostinské pokoje jsou připraveny jakož zatím i farské pokoje.

Prázdninohled

Termíny nabízených prázdninových akcí pořádaných Collegiem na Broumovsku jsou patrně definitivní a proto můžete, hledíte-li již s takovým předstihem dopředu, zvolna zaznamenávat do vašich diářů. Zcela přesná náplň a především personální obsazení není samozřejmě úplně stoprocentní, ale hlavní programové bloky zůstanou na svých místech. Protože z důvodu jiného pracovního zaneprázdnění Mojmíra Poláčka zůstávají letos nevyplněny dva významné časové bloky, které čekají na obsazení aktivitami, které budou vést a garantovat jiní vedoucí. Proto, máte-li chuť či nápad, chopte se příležitosti.

Letní tvořeníčko

2. – 16. července 2005

čtrnáctidenní pobyt pro mladší děti od 7 do 11 let věnovaný hudebním, výtvarným a dalším manuálním činnostem. Vede Mojmír Poláček

Pro tento prázdninový program hledáme docela naléhavě pomocníky za pobyt, cestu a stravu, možná drobnou odměnu.

17. – 23. července 2005

Zatím volný termín s možností zařazení jiných aktivit, hledají se protagonisté a garanti

Hudební radovánky

24. července

– 6. srpna 2005

Prázdninový pobyt pro mladé lidi od 12 do 15 let věnovaný hudebním, pohybovým, manuálním a tvořivým aktivitám. Souběžná příprava následného festivalu, jeho doprovodných programů a zahajovacího vystoupení. Vede Mojmír Poláček

Také pro tento prázdninový program hledáme docela naléhavě pomocníky za pobyt, cestu a stravu, možná drobnou odměnu.

Broumovské léta hrátky

6. – 14. srpna 2005

2. ročník letního festivalu Milců Broumova a jejich přátel věnovaný hudbě, divadlu, dokumentárnímu filmu, výtvarným a hudebním dílnám. Vede Mojmír Poláček.

V podtextu tohoto letního podniku je snaha přivést k pobytu do skutečně podmanivé broumovské krajiny tvůrčí a aktivní lidi, kteří:

- nehledají jen klasický odpočinkový pobyt, ale mají možnost a chuť zdržet se více než jeden den

- nepřijeli jen jako konzumenti, ale jako raději jako aktivní účastníci celého festivalu - a už v roli vystupujících umělců, vedoucích dílen, přednášejících, pomocníků v kuchyni či při organizaci nebo zásobování

- vnímají pozitivně sdílení dočasně vytvořeného společenství, kde každý nabízí to nejlepší ze sebe a svých schopností či dovedností

- nevadí jim potřeba jistého hmotného skromnění a absence honorářů či odměn

Tuto letní slavnost bychom rádi nabídli jako mimořádnou příležitost k setkání všem přátelům, někdejšími členům či příznivcům Collegia a samozřejmě široké veřejnosti. Poměrně volná forma pobytu a pružného celodenního programu i hostitelského servisu umožňuje jak nenáročný pobyt jednotlivcům na faře, ve farské stodole, ve stanech na pozemku fary (omezeně), tak i určité zázemí v jiných kapacitách pro rodiny s možností dojíždění až po klasické ubytování v soukromí pro náročnější návštěvníky. Díky integrované veřejné dopravě je nyní velmi dobré spojení jak v Broumovské kotlině, tak i do skal a vzdálenějšího okolí, takže i pro hosty spoléhající na hromadnou dopravu jsou nabízené aktivity dobře dosažitelné – s výjimkou nočních projekcí.

Protože i programová forma, jejíž hrubý obrys bude po dobré loňské zkušenosti zachován, vyžaduje kromě finančního zázemí i nemalou zátěž organizační a logistickou, moc by nám organizátorům pomohlo při plánování a následné realizaci, kdybychom si mohli udělat s předstihem přibližnou představu o Vaší případné účasti. Například alternativní kapacity bydlení pro rodiny s dětmi či pro bydlení v soukromí tu jsou, ale je zapotřebí je rezervovat nebo nově vytvořit. Také proto, aby akce zůstala stále komorní a příjemná pro všechny návštěvníky i účinkující a nevytratila se možnost osobního setkání a seznámení každého účastníka... Proto nezapomeňte na

včasné avízo!

Také hledáme vhodné tipy na kvalitní a našim idejím blízké hudebníky. V loňském roce v tomto směru výborně pomohl David Bartůšek, který zprostředkoval řadu výborných umělců. Moc by potěšila účast hudebníků, kteří prošli řadami Collegia a dnes hrají v nejrůznějších souborech.

15. – 31. srpna 2005

Zatím volný termín s možností zařazení jiných aktivit (patrně Zapadlými cestami minulosti nebo mezinárodní

Jak dál na Broumovsku

...to byla, která jimi
vetkli naposledy v lednu 2004 do názvu našeho strategického plánovacího víkendů v Kosteleckých Horkách je tu samozřejmě zase. A doufejme, že ne naposled. Ikdyž ....

Rok se s rokem sešel a nutno dodat, že řada předpokladů, které jsme tehdy vnímali jako určující, se za tu dobu pořádně otřásla. Na druhé straně mnoho věcí dostalo krystaličtější podobu a lze je lépe nahlédnout a získat nové podněty k přemýšlení i rozhodování.

Prvním důležitou událostí bylo postupné – a předvídané – vyschnutí finančních zdrojů pro obnovu fary v Heřmánovicích, jejíž rekonstrukce tak zůstala trochu na půli cesty. K plnému sezónnímu provozu chybí především sociální zařízení, tedy investice v hodnotě asi 100 – 150 tisíc korun, dokončení alespoň jednoho přízemního pokojíku z bývalé stáje pro obsluhu domu (odhad nákladů asi 30 tisíc korun) a vyřešení změny provozního schématu domu vytvořením bočního vchodu od kostela s navazující šatnou (30 tisíc korun). Samozřejmě mimo tento rámec zůstává potřebná generální oprava střechy, dokončení oprav sklepů a vybudování dílny v bývalé stáji za stodolou. To jsou ovšem položky, které již nelimitují plné využití objektu pro původně uvažované vzdělávací a pobytové účely. V tomto ohledu jsme tento rok nebyli úspěšní se dvěma grantovými žádostmi u Královéhradeckého kraje (povinná spoluúčast je zde 30, resp 50%). Tyto možnosti se pravděpodobně otevrou i v roce 2005, ovšem úspěšnost nemůžeme

v tomto případě nijak předvídat ani příliš ovlivnit kvalitou projektu. S potěšující trochou do mlýna přispěchala koncem roku švýcarská Nadace Milidu svým darem asi 45 tisíc korun, které jsme uschovali právě pro potřebu event. vlastní finanční spoluúčasti v zamýšlených grantových soutěžích v roce 2005. Samy o sobě však tyto spíše drobné peníze vyřeší jen základní a neodkladné problémy. Dlouhodobě by bylo jistě možné takzvaným „chalupářským způsobem“ dát dům postupně dohromady, ovšem časový horizont takové obnovy je nejméně deset a více let. To by možná ani tolik nevadilo, pokud by ve hře nebyly některé nečekané překážky, které popíšeme níže.

Jiná příležitost pro dokončení obnovovacích prací se nabízí zapojením do většího projektu, který dosáhne na některý dotační titul z evropských peněz. Zde se ovšem naše farní snažení musí nutně stát součástí rozsáhlejšího, patrně vzdělávacího, osvětového a turistického ruchu podporujícího projektu s minimálně regionálním dosahem. Potřeba takového zařízení je v oblasti skutečně vnímána pozitivně, také oblast vzdělávání a smysluplného trávení volného času zdá se býti prioritou v kraji. Nicméně zatím se nerýsují žádní partneři, bez kterých nebude možné o celé věci vůbec ani uvažovat – především díky potřebě částečného spolufinancování (fondy EU jen zcela výjimečně kryjí 100% náklady celého projektu). Naplňují se předpoklady Martina Prokopa, a námi domácími také od počátku působení vnímané, že Broumovsko je z hlediska možného přísunu prostředků rozvojově velmi zajímavou oblastí s mnoha dobrými vstupními předpoklady. Z toho důvodu se celé úsilí Collegia nyní zaměřuje na hledání skutečně „strategického“ partnera nebo partnerů, se kterými by se dal takový projekt postavit na nohy. Pokud bychom byli schopni zařadit naše farní snažení smysluplně do tohoto širšího rozvojového rámce, bylo by možné pomýšlet, kromě dokončení rekonstrukce hlavní budovy, na vytvoření ubytovacích kapacit v půdních prostorách stodoly a pořízení zaniklého objektu druhé stodoly či přístřešku na náradí jako letní dílny a bytu pro správce.

Ten stával v místě dnešního háječku. U tohoto nadějného řešení však zůstává stále jedna zásadní překážka a to je získání pozemku bývalé farské zahrady, bez které celý projekt má menší šanci na úspěch.

Nečekaně se ovšem vyjevila jiná okolnost, kterou jsme před rokem nemohli předvídat. Po nástupu nového ředitele do broumovské hudební školy se ukázalo, že pedagogická a osvětová práce Mojžíra Poláčka v tomto zařízení není vnímána již jako potřebná a tak je od podzimu v registraci zdejšího Úřadu práce. To prakticky znamená, že pokud se nechce vzdát své hudebně – učitelské profese, bude asi zapotřebí se stěhovat za nabídkami práce jinam. To samozřejmě ohrozí celé zamýšlené působení Collegia a proměnilo by také záměry s využitím fary.

Tato nová situace však zároveň umožnila v celé nahotě odkrýt řadu zdejších specifických obecně lidských přístupů, které prakticky zasahovaly do snažení Collegia i našich osobních životů od samého začátku broumovského snažení. S jistotou můžeme dnes vnímat, že jakákoliv pozitivní a kvalitativně odlišná činnost na poli občanské angažovanosti promítnuté do pedagogického, kulturního nebo společenského konání je vnímána pro značnou část zdejších obyvatel jako velmi ohrožující. A to už jen sama svojí vlastní existencí – téměř bez dalšího ohledu na skutečnou originalitu, kvalitu, záměr nebo dokonce nějaký dlouhodobější přínos. Tyto společensky retardující síly, které ovšem existují v každém lidském společenství, mají však ve zdejším kraji tak drtivou převahu a reálnou sílu, že jsou schopny podpořit i protiprávní a nebo společensky vysoce problematickou formu mezilidského jednání. To již dobře prokázala naše první „kauza“ kolem kostelů. Je samozřejmě část obyvatel, kteří dobře vnímají prospěšnost a smysluplnost nových podniků a myšlenek, nicméně jsou ochotni se za ně postavit jen v anonymních situacích a nebo v případě, že jsou zcela bytostně ohroženy jejich vlastní zájmy. Například rodiče dětí, kteří se ocitli od září bez učitele flétny byli ochotni napsat stížnost na úřad, ale udělat další již adresný krok, který by situaci skutečně systémově a na dlouhou dobu dopředu

HEŘMÁNOK

časopis

proměnil (žádat o povolání schopnějšího ředitele školy) už je pro ně problémem. Podřadnost stávající nabízené kvality a naopak pozitivní rysy nového jsou schopni precizně a velmi ostře rozlišit. Jakmile se ale jedná o prosazení konkrétního řešení vyžadujícího jasný, adresný a odpovědný individuální postoj, jejich motivace ke uskutečnění změn se náhle vytrácí a to i za cenu značných osobních ztrát. Lépe jistě a s bídou postaru než riskovat krok do neznáma – bys vidinou dobrých zisků. Tento rys je v obecné rovině prostoupen výrazně ve všech úrovních zdejšího společenského života a je nositelem těžko překonatelné dlouhodobé retardace celého regionu. Neumožňuje vykvést jakýmkoliv novým myšlenkám, nápadům nebo aktivitám v těch oblastech, kde se nejedná o vyloženě soukromou iniciativu nebo podnikání. Sledovatelná je tato modelová situace s drobnými obměnami prakticky v celé společenské sféře - v domě dětí Ulita, ve školách či na radnici. Zde mají progresivní proudy podobně těžký osud a vláda průměru či dokonce podprůměru je tu neobyčejně silná.

Plakat nad touto situací asi není na místě, protože na druhé straně si nelze nevšimnout také řady pozitivních droboučkových vývojových změn, které každodenní práce přináší. Provozovat dlouhodobě takové komunitní snažení na spolkové úrovni je však ještě složitější, než tomu bylo například v Brně. Stávající vzdělávací, volnočasové a kulturní instituce jsou s úpornou setrvačností stále hmotně výrazně podporovány státem a samosprávou bez ohledu na kvalitu výstupů a dlouhodobý dopad. Zároveň neumožňují vyrůst čemukoliv vedle sebe, protože nerovný přístup k financování jakýkoliv pokus o samostatné podnikání okamžitě dusí. Doba relativně bohatých grantových podpor k rozvoji tzv. občanské sféry je u konce a zmíněné struktury (jak popsáno výše) zůstaly tak dokonale „zabetonované“ že tu logicky máme zpět otázku z úvodu – Jak dál na Broumovsku. Pro nás, netrpělivé a také popravdě řečeno už trochu unavené přivandrovalce, je to skutečně každodenní existenční otázka. Logickým vyústěním je neplýtvat silami a poohlédnout se po práci tam, kde nabízenou

kvalitu vnímají jako přínosnou a užitečnou. Na druhou stranu cítíme, že jsme tu stále rádi, snažíme sami sebe navzájem přesvědčit, že kvalita zdejšího přírodního a krajinného rámce a velmi tlumený dosah tvrdých civilizačních dilemat měst nám přece jen ve světlých chvílích dovolují prožít něco, na co bychom už ve městě nemohli ani vzpomenout. Uvědomí si to člověk až při letním koncertu v zaplněné stodole, při koupání v lesním rybníce, při sbírání jablíček v jinovatku, ozdobném sadu, při každodenním rozdělování ohně v kamnech, spánku v naprostém tichu nebo při zpívání v posvátném šeru zasněženého altánu. Rozhodnout, která z hodnot je pro naše další žití důležitější není věru snadné. Rozřešení takového osobního rébusu je nyní každodenním námětem našeho přemítání.

Nakonec této úvahy snad není tak úplně projevem slabosti napsat, že i podpora celého širokého společenství přátel a příznivců je pro nás velice důležitá. Ačkoliv počáteční příliv hostů a expanze zájmu logicky povadly, přece jen cítíme, že alespoň nemnohým z vás zdejší kraj přece jen trochu více přirostl k srdci než jiná zajímavá a poutavá místa. Zůstáváme i tímto Heřmánkem v naději, že se tu trochu pachtíme taky pro to, abychom mohli ty pozitivní plody našeho snažení a objevované zapadlé světy a cesty zprostředkovat i Vám. Nic nevádí, že přijedete jednou za rok nebo ani dokonce to ne. Potěší a též pomůže naší víře, pokud můžete myslet s trochou léčivé lásky na tento trochu zapadlý a tuze zkoušený kraj, aby jeho zraněná duše podobně jako ty naše byly jednou uzdraveny. Pak také i pro vás rozvine květ a vydáplod z nejkrásnějších.

A to budiž zároveň broumovským přáním vám všem členům a příznivcům Heřmáňkovického farního bratrstva a Collegia pro arte antiqua do nového roku 2005. Těšíme se s vámi na setkání v našem milém Broumovském výběžku!

Heřmánek

Informační občasník pro členy Heřmáňkovického farního bratrstva a blízké přátele Collegia pro arte antiqua.

Vydává Collegium pro arte antiqua, Klášterní zahrada 226, 550 01 Broumov, tel. 491 521 238, mailto:polacek@collegium.cz
Redakce Mojmir Poláček

Toto číslo vyšlo 23. prosince 2004 v nákladu 100 výtisků.